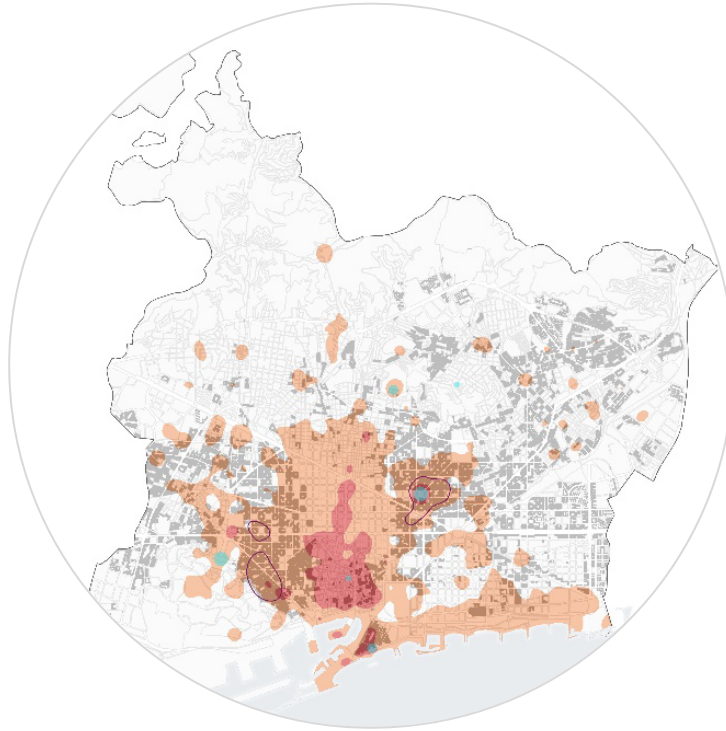


TERRITORIALITZACIÓ DE RISCOS

DIAGNOSI DEL PLA DE RESILIÈNCIA



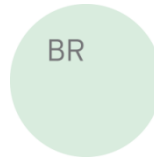
On afecta la intensitat
d'activitats turístiques a la
població, al transport públic i als
espais verds urbans de la ciutat?

Novembre 2020



**Ajuntament
de Barcelona**

Departament de Resiliència Urbana
Gerència Adjunta de Mobilitat i Infraestructures
Ecologia Urbana



BARCELONA
REGIONAL
AGÈNCIA
DESENVOLUPAMENT
URBÀ

<https://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/ca>

www.bcnregional.com

br@bcnregional.com

© 2020, Ajuntament de Barcelona i Barcelona Regional

DIRECCIÓ I COORDINACIÓ

Ares Gabàs Masip, Responsable de Resiliència Urbana. Ajuntament de Barcelona

Marc Montlleó Balsebre, Director de Medi Ambient i Eficiència Energètica. Barcelona Regional

EQUIP TÈCNIC

Giovanni Pagani, *Col·laborador del* Departament de Resiliència Urbana

Maria Gómez Llabrés, *Col·laboradora del* Departament de Resiliència Urbana

Claudia Villazon, *Tècnica del Departament d'Estratègia Urbana*. Barcelona Regional

Lluís Barril, *Tècnic del Departament d'Estratègia Urbana*. Barcelona Regional

Miquel Pybus, *Cap del Departament d'Estratègia Urbana*. Barcelona Regional

Gemma Noguera, Departament de Resiliència Urbana

Daniel Prats, *Col·laborador del* Departament de Resiliència Urbana

Pedro Sepúlveda, *Col·laborador del* Departament de Resiliència Urbana

i l'equip tècnic i administratiu de Barcelona Regional.

COL-LABORACIÓ I AGRAÏMENTS

Aina Pedret, *Tècnica de Turisme*, Direcció de Turisme, Esdeveniments i Indústries Creatives de l'Ajuntament de Barcelona

Marta Trià, Direcció de Turisme, Esdeveniments i Indústries Creatives de l'Ajuntament de Barcelona

Natalia Sánchez Castro, Direcció de Turisme, Esdeveniments i Indústries Creatives de l'Ajuntament de Barcelona

Índex

Introducció.....	4
1. Què? La pregunta.....	5
2. Perquè? La justificació.....	5
3. Com? Dades i metodologia.....	7
3.1 Mapa d'intensitat turística.....	7
4. Mapes d'afectació per intensitat d'activitats turístiques	11
4.1 Afectació a la població resident.....	11
Barris i població en àrees amb una intensitat d'activitats turístiques alta	12
Barris i població en àrees amb una intensitat d'activitats turístiques mitjana	13
4.2 Afectació als espais verds urbans.....	17
4.3 Afectació a les xarxes de metro, ferrocarril, bus i TRAM.....	20
4.4 Percentatge d'HUTs en àrees amb més intensitat d'activitats turístiques	22
5. Actuacions relacionades.....	23
6. Annexos.....	24
6.1 Mapes d'afectació per intensitat d'activitats turístiques.....	24
6.1.1 Afectació per intensitat d'activitats turístiques a la població resident.....	24
6.1.2 Afectació per intensitat d'activitats turístiques als espais verds urbans.....	25
6.1.3 Afectació per intensitat d'activitats turístiques a les xarxes de transport públic.....	26
6.1.4 Percentatge d'HUTs per illa en àrees amb més intensitat d'activitats turístiques	27

Introducció

La tendència global de desenvolupament es mou cap a la concentració de la població en àrees urbanes. Segons dades de les Nacions unides, actualment més del 54% de la població mundial es concentra en ciutats, i s'espera que l'any 2050 convisin en ciutats 6.300 milions de persones, el 68% del total. Per tant, les ciutats tenen, i tindran cada dia més, un paper clau en el desenvolupament humà en el foment d'unes condicions de vida que garanteixin protecció, salut, equitat, igualtat d'oportunitats i benestar als seus habitants.

És en aquest context que el concepte de resiliència aplicat als ciutadans i sistemes urbans pren sentit. La resiliència urbana, entesa com la capacitat de les ciutats de prevenir, o en els casos que sigui inevitable, minimitzar l'impacte dels riscos naturals i antròpics als quals es veu exposada, ja siguin episodis puntuals i tensions dilatades en el temps, i recuperar-se tan aviat com sigui possible per tal de mantenir les seves funcions essencials.

Els principals impactes als quals està exposada Barcelona deriven dels efectes que el canvi climàtic pot provocar en la ciutat. Per contra, la majoria dels estressos als quals està exposada procedeixen de l'àmbit social, mediambiental i econòmic.

Així, en el marc del desenvolupament del Pla de Resiliència de Barcelona es va fer un estudi d'identificació i definició de riscos que poden afectar l'espai públic de la ciutat.

Primer de tot, i amb la voluntat de definir un llistat dels principals riscos que impacten l'espai públic de Barcelona, el març de 2019 es va organitzar una sessió de treball amb una vintena de referents municipals dels diferents àmbits del disseny, la gestió i el manteniment de l'espai públic així com de professionals vinculats a assegurar la convivència cívica i dels serveis socials de la ciutat. En aquesta reunió, en general, hi va haver consens en les preocupacions i els riscos que es van valorar com els més crítics van ser per unanimitat el sensellarisme i la contaminació atmosfèrica. En segon lloc, van preocupar la contaminació acústica, l'efecte illa de calor, la manca d'espais verds, les pluges intenses, la sequera, la seguretat, la pressió turística i la congestió del trànsit. Llavors, a partir d'aquesta classificació, el següent pas va consistir en reestructurar i depurar la taula de riscos resultant del procés incorporant els comentaris rebuts de forma que ens permetés identificar un llistat de preguntes sobre com cada risc afecta l'espai públic de la ciutat.

Finalment, a partir de les preguntes plantejades i centrant la diagnosi en els col·lectius més vulnerables, es va desenvolupar un procediment d'estudi de riscos per mapificar el creuament entre els llocs de la ciutat que pateixen riscos més importants amb els àmbits per on més probablement es mou o resideix la població vulnerable al risc en concret. Per als riscos que s'han pogut elaborar mapes, la informació utilitzada en alguns casos ja s'havia estudiat en altres contextos i només s'ha hagut d'afegir la mirada de l'afectació per col·lectius vulnerables. En altres

casos s'ha hagut de treballar també en l'elaboració de la dada per entendre l'impacte del risc en concret.

El present document és el recull dels mapes elaborats per a la fase de diagnosi de l'Estratègia de Resiliència en relació als riscos que afecten l'espai públic amb l'objectiu de tenir una visió global de les vulnerabilitats de la ciutat diferenciades territorialment que ens permeti definir actuacions prioritàries per àmbits ja sigui per la identificació d'un risc o la superposició de varis.

Aquest treball presenta per a cada mapa de risc una primera part amb el detall metodològic de les dades utilitzades. En l'apartat segon s'inclouen les conclusions obtingudes a partir de l'aplicació del procés metodològic, i s'expliquen les actuacions que l'Ajuntament està desenvolupant o possibles línies de treball a impulsar per a reduir el risc i mitigar l'impacte.

1. Què? La pregunta

On afecta la intensitat d'activitats turístiques a la població, al transport públic i als espais verds de la ciutat?

2. Perquè? La justificació

Barcelona s'ha posicionat com a destinació turística internacional a partir de la celebració dels Jocs Olímpics del 1992, i d'ençà, el turisme ha experimentat un fort creixement amb fortes repercussions socials i econòmiques. Òbviament es tracta d'una realitat que cal contextualitzar en un moment històric en què Barcelona va apostar per la promoció del turisme i que va acompanyar d'inversions en infraestructures, alhora que la globalització i les condicions econòmiques van afavorir el creixement de la mobilitat a escala global. En aquest context, Barcelona ha esdevingut una ciutat amb un atractiu internacional enorme en el moment en què el turisme es converteix en un fenomen generalitzat a tot el món.

El 2019 Barcelona va ser visitada per més de trenta milions de persones amb una mitjana diària de 154.641 visitants, fet que queda reflectit econòmicament en el PIB de la ciutat ja que, el 14% d'aquest és derivat de l'activitat turística¹. Tot i la contribució econòmica del sector del turisme a Barcelona, el turisme urbà, també crea tota una sèrie d'externalitats negatives a l'hora de mantenir un creixement sostenible. El turisme genera riquesa i feina, malgrat que els ingressos no sempre es reparteixen equitativament i els llocs de treball sovint són més precaris, amb contractes temporals i de baixa qualificació. Impulsa noves empreses però estandarditza una part del

¹ Ajuntament de Barcelona (2019) Mesura de govern: Creació de nous imaginaris i continguts per millorar la mobilitat i la sostenibilitat turística

comerç. Provoca adversitats en l'ús de recursos naturals, en impactes socioculturals i incrementant la pressió sobre les infraestructures, la mobilitat, l'espai públic i la gestió de la ciutat en general. També, dinamitza el mercat immobiliari, però contribueix a incrementar les tendències gentrificadores pròpies d'una ciutat compacta i densa com Barcelona. En aquest sentit, en els últims anys s'ha afegit l'impacte en el mercat de l' habitatge, per la interferència de l'ús turístic amb el residencial tot reduint encara més l'oferta ja limitada de lloguers assequibles². És així que el turisme per a Barcelona, igual que per a altres ciutats del món, ha portat importants canvis en les dinàmiques urbanes de la ciutat, alterant la quotidianitat de les persones que l'habiten i generant dependència i monocultius econòmics en aquelles àrees amb més activitats relacionades amb el sector. En el Baròmetre municipal del 2019, el **5,4%** dels barcelonins i de les barcelonines van considerar el turisme com el problema més greu de la ciutat.

Des de la Direcció de Turisme Esdeveniments i Indústries Creatives de l'Ajuntament de Barcelona, fa anys que es treballa integrant la gestió del turisme a la gestió de la ciutat com a part inherent a aquesta i no merament com a una activitat econòmica aliena al lloc on esdevé. És així que el *Pla Estratègic de Turisme Barcelona 2020* assumeix aquest escenari i posa de relleu noves prioritats per l'estratègia de turisme de la destinació, fent un desplegament d'estratègies i eines de regulació en relació al territori, a la mobilitat, a l'allotjament, a l'economia i a la promoció. Per altra banda, el document estratègic de " Creació de nous imaginaris i continguts per millorar la mobilitat i la sostenibilitat turística" de gener 2020 també posa el focus en la definició d'escenaris que permetin gestionar els fluxos turístics que rep la ciutat ampliant el perímetre de la ciutat turística, a potenciant la interacció del sector turístic amb la cultura, l'esport, la ciència, les universitats, les indústries creatives i el territori per tal de crear els nous imaginaris turístics tangibles i intangibles a curt i mig termini que potenciïn el turisme aspiracional en detriment del turisme passiu.

Així mateix, des de la Direcció de Turisme Esdeveniments i Indústries Creatives es treballa per alinear l'oferta turística de la ciutat amb l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible i el compliment dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS). La crisi sanitària, social i econòmica desencadenada per la Covid-19 ha tingut un impacte asimètric i sense antecedents sobre el sector turístic; i encara més a Barcelona, on l'oferta és alimentada sobretot per visitants internacionals. D'altra banda, la crisi va generar una prova irrefutable sobre moltes de les externalitats negatives esmentades anteriorment; ressaltant la necessitat de gestionar l'oferta i la demanda turística des del territori, per evitar una excessiva concentració d'usos i activitats relacionades amb el sector en àrees ja pressionades de la ciutat.

En aquest context, encara que els mapes il·lustrats a continuació proporcionin una imatge de la ciutat anterior a la pandèmia, les àrees de descobriment a les quals apunten poden ajudar a relacionar-se amb les reptes i les oportunitats generades per la crisi.

2 World Tourism Organization (UNWTO) (2019) 'Overtourism'? – Understanding and Managing Urban Tourism Growth beyond Perceptions

Si tenim en compte que l'activitat turística no és una activitat ubiqua sinó que esdevé en un espai concret, a fi de generar una fotografia general de com interactua a nivell territorial amb les diferents vessants de la vida quotidiana de les persones que resideixen a Barcelona, s'han generat quatre mapes:

1. Població empadronada en àrees de més intensitat d'activitats turístiques
2. Espais verds urbans en àrees de més intensitat d'activitats turístiques
3. Xarxa de metro, bus i TRAM en àrees de més intensitat d'activitats turístiques
4. Percentatge d'HUTs sobre habitatge per illa en àrees de més intensitat d'activitats turístiques.

3. Com? Dades i metodologia

3.1 Mapa d'intensitat turística

El mapa d'intensitat turística s'ha generat a partir de l'elaboració d'un indicador basat en l'estudi de diferents elements vinculats a l'activitat turística. El càlcul que s'ha realitzat avalua la densitat a escala de ciutat d'aquesta activitat, en funció de l'impacte que els diferents elements tenen sobre l'espai públic. Aquests elements es classifiquen en tres categories: "Allotjament", "Oci" i "Atractius turístics". A cada un d'ells se li ha assignat un coeficient de ponderació en funció de l'impacte potencial que poden tenir vers les activitats quotidianes que les persones residents a Barcelona realitzen a l'espai públic. La Taula 1 mostra la relació de categories, elements i els coeficients assignats.

Elements integrats al mapa d'intensitat d'activitats turístiques segons categoria i coeficient de ponderació assignat

CATEGORIA	COEFICIENT CATEGORIA	ELEMENT
Allotjament	0,6	Nombre de places en establiments hotelers
		Nombre de places en albergs, pensions o hostals
		Places en Habitatges d'Ús Turístic (HUTs)
		Places en allotjaments anunciats al portal <i>Airbnb</i> (i que no han estat comptabilitzats a la base de HUTs)
Oci	0,8	Bars i restaurants
		Botigues de " <i>Souvenirs</i> "
		Botigues de roba i complements
Atractius turístics	1	Nombre de visitants als punts d'Interès de la Ciutat (PICs)
		Fotografies de la plataforma <i>Panoramio</i>
		Nombre de visitants a les platges

Assignació de coeficients

L'assignació de coeficients s'ha realitzat pensant en la capacitat d'atracció que tenen els elements pel turista i quines implicacions tenen en l'augment de la intensitat d'ús de l'espai públic de la ciutat.

Seguint aquesta premissa, la categoria "allotjaments" té assignat un coeficient amb valor de 0,6. Aquest valor respon a que als allotjaments tenen un impacte en la intensitat d'ús de l'espai públic més baix que els elements de les altres categories. En aquest sentit, l'ús de l'espai públic està principalment destinat a l'accés i sortida dels mateixos. Això pot significar per exemple, ocupació de vorera puntual per grups de turistes (amb maletes) i possiblement aparcament de taxis i autobusos a la calçada, depenen de la capacitat de l'allotjament.

Pel que fa a la categoria "oci", té assignat un coeficient amb valor de 0,8. Aquest valor significa una major intensitat d'ús de l'espai públic que ve donat, per exemple, pels desplaçaments que els turistes fan caminant (com part del gaudir) en la recerca i selecció del restaurant o botiga de la seva preferència. La concentració de molts establiments d'oci són un focus d'atracció turística que, com sabem, poden substituir al comerç de barri i afectar les dinàmiques de vida quotidiana

de les persones que els habiten. Dins d'aquesta categoria hi trobem les botigues de *souvenirs*, que són establiments de força atracció per al turista.

Per últim, a la categoria "atractius turístics" se li ha assignat el coeficient de ponderació més alt, amb un valor de 1. Aquests llocs suposen un reclam molt gran per part de les persones que fan turisme per la ciutat. L'impacte que tenen els moviments massius de turistes en determinats espais com són la Sagrada Família o el Park Güell, deixen en evidència l'alta intensitat d'ús que es fa de l'espai públic del seu voltant, tanmateix de les afectacions en la vida quotidiana dels barris.

Origen de les dades

Les dades de la categoria "Allotjament" provenen de múltiples fonts. Es tracta de capes de punts localitzats sobre el territori en el lloc on es troba cada allotjament i expressen el nombre de places en oferta.

Les fonts de dades a partir del qual s'han extret els elements d'aquesta categoria són:

- Places en establiments hotelers (Barcelona Regional, 2019)
- Places en albergs, pensions o hostals (Barcelona Regional, 2019)
- Places en Habitatges d'Ús Turístic (HUTs) (Dades actualitzades del PEUAT per Barcelona Regional, 2017)
- Places en allotjaments anunciats a *AirBnB* (*Inside Airbnb*, 2019). S'ha utilitzat aquesta base per tal d'obtenir una imatge més completa de l'oferta real disponible d'allotjaments turístics. S'han seleccionat els allotjaments que han estat disponibles a la plataforma un mínim de 90 dies per tal de descartar aquells allotjaments amb una presència esporàdica. També s'han descartat aquells allotjaments que ja s'havien contemplat a la base de HUTs.

Les dades de la categoria "Oci" s'han extret del "Cens d'activitats econòmiques en planta baixa de la ciutat de Barcelona 2016" publicades al portal OpenData BCN. La base consisteix en una capa de punts amb la ubicació i tipologia dels establiments. En aquest cas s'han seleccionat els establiments relacionats amb la restauració, les botigues de roba i complements, i els establiments dedicats a la venda de records per a turistes.

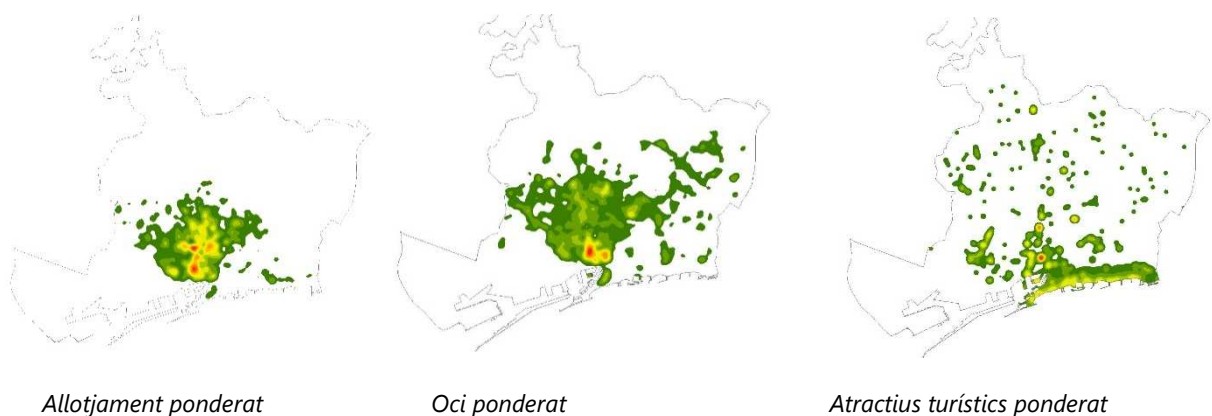
Per últim, la categoria "Atractius turístics" s'ha treballat amb tres bases de dades. La primera és la base de Punts d'Interès de la Ciutat (PICs) de l'any 2017 (Ajuntament de Barcelona), i detalla la ubicació i el nombre d'assistents a aquests espais (alguns exemples són la Sagrada Família, el Park Güell o el Museu del F.C. Barcelona).

La segona base que s'ha fet servir en la categoria "atractius turístics" és el nombre de visitants a les platges de Barcelona de l'any 2012 (Ajuntament de Barcelona).

L'última base utilitzada en aquesta categoria és l'arxiu de fotografies pujades a la plataforma web *Panoramio* (2014), un portal que permetia als usuaris publicar de forma georeferenciada fotografies de llocs d'interès que ells mateixos havien pres en els seus viatges. El nombre de fotografies presents en cada ubicació serveix com un indicador de la popularitat dels diferents indrets de la ciutat.

El procediment per obtenir el mapa final ha consistit en la homogeneïtzació i posada en comú de les diferents capes d'informació. Per cada element s'ha generat un mapa de densitat i se n'han normalitzat els valors. Posteriorment s'han sumat els valors d'aquests mapes d'elements per categories, donant com a resultat tres mapes. Finalment, aquests també s'han normalitzat i s'han ponderat pels respectius coeficients de categoria (veure il·lustració 1).

Il·lustració 1. *Suma dels mapes de densitat dels elements per categories*



La suma dels valors d'aquests tres mapes és la base del mapa final, que s'ha classificat en dos nivells d'intensitat turística: mitjana i alta. A partir d'aquest estudi de la intensitat de les activitats turístiques, s'ha creat un mapa base a escala de ciutat que permet donar una visió genèrica dels barris de la ciutat amb més afectació. Així, en els diferents mapes obtinguts, s'ha pogut elaborar un treball de creuament de dades de com aquesta activitat afecta a diferents vessants de la vida quotidiana de la població: densitat de població, espais verds, transport públic i habitatge.

4. Mapes d'afectació per intensitat d'activitats turístiques

4.1 Afectació a la població resident

Per aquest mapa (veure mapa Annex 6.1.1) s'han fet servir les següents dades:

- Mapa d'intensitat turística. Barcelona Regional 2019.
- Densitat de població per illa de cases calculat a partir de dades del padró de 2018.
- Total d'intervencions dels agents cívics entre el mesos de juliol a desembre del 2018. Direcció de Turisme.
- Concentració d'incidents relacionats amb HUTs on ha sigut necessària la intervenció durant els mesos de gener a setembre del 2019. Servei de Convivència i Turisme.

Fent una lectura global del que ens mostra aquest mapa (Annex 6.1.1), el primer que crida l'atenció és l'extensió de la taca d'àrees d'intensitat d'activitat turística, tant mitjana com alta. Si considerem la superfície continguda entre les rondes exceptuant Montjuïc, és a dir, la part on es concentra principalment la població, l'àmbit ocupat per les àrees amb intensitat d'activitats turístiques correspon al 35% d'aquest territori, posant de manifest que el turisme a banda de ser un fenomen massiu és també un fenomen espacialment extensiu a la nostra ciutat, on l'activitat turística afecta bona part del territori municipal. No obstant això, aquesta extensió no s'ha de considerar com una massificació generalitzada i homogènia en tot el espai públic, si no més aviat com una representació territorialitzada d'un fenomen que es concentra en punts concrets, en períodes concrets de l'any - fins i tot en dies i franges horàries concretes – encara que con afectacions a l'habitatge, a les destinacions d'ús i a la tipologia de d'activitats econòmiques que va molt més allà d'aquests punts crítics (Cal recordar que en un context pre-Covid-19, Barcelona rebia uns 30 milions de turistes a l'any, la qual cosa es traduïa en més de 150.000 visites diàries – és a dir un 10% de població afegida a la població resident cada dia).

En aquest sentit, al mapa podem observar una coincidència entre les taques de major intensitat turística –part del casc antic i al voltant de l'eix de Passeig de Gràcia principalment- amb una densitat de població resident per sota de la mitjana de la ciutat, fet que pot suggerir alguna correlació entre la concentració d'activitat turística en determinades àrees de la ciutat i el desplaçament de la població resident a altres barris. Aquest procés comporta també el desenvolupament d'usos diferents a l'habitatge en aquestes àrees (veure mapa Annex 6.1.1).

Així mateix, analitzant de manera conjunta els diferents factors considerats per elaborar aquest mapa, destaquen les àrees de Sagrada Família i la Barceloneta, ja que es troben en àmbits d'intensitat turística entre alta i mitjana que, a més a més, tenen una densitat de població per

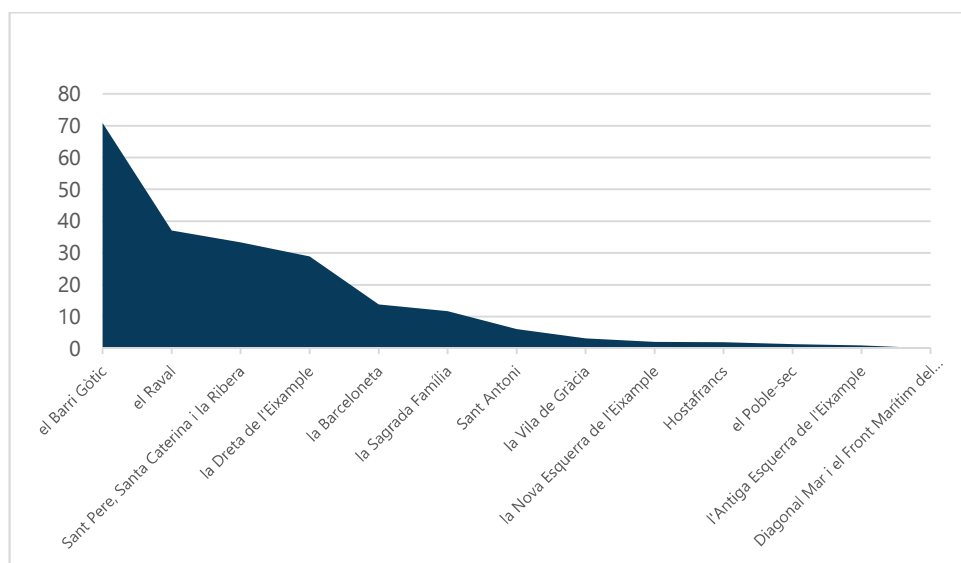
sobre de la mitjana i concentren un nombre elevat d'intervencions dels agents cívics a l'espai públic i, en el cas de la Sagrada Família, també d'incidents relacionats amb HUTs.

Barris i població en àrees amb una intensitat d'activitats turístiques alta

L'àrea amb una intensitat d'activitats turístiques alta s'estén principalment sobre els barris del nucli antic, el Poble Sec i la Barceloneta, sent el Barri Gòtic el més afectat, amb un 70% de la seva superfície dins d'aquesta àrea i pràcticament la totalitat de la seva població (96%). També destaquen els voltants del Passeig de Gràcia, la Sagrada Família, la Plaça Espanya, la Plaça de la Vila, la Plaça del Sol i la Plaça Revolució. En total, aquesta àrea representa prop del **2,5% de la superfície de la ciutat, i hi resideixen 69.882 persones.**

Taula 1. Població per barri amb una intensitat d'activitats turístiques alta

Barri	Població afectada amb una intensitat alta	Població del Barri	% Superfície
el Barri Gòtic	18,537	19,262	96
Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera	13,980	23,261	60
la Barceloneta	5,476	15,259	36
el Raval	14,169	48,396	29
la Dreta de l'Eixample	6,494	44,308	15
el Poble-sec	4,771	40,666	12
la Sagrada Família	4,249	52,122	8
Sant Antoni	1,051	38,767	3
la Vila de Gràcia	1,155	50,979	2

Taula 2. Percentatge de superfície per barri amb una intensitat d'activitats turístiques alta

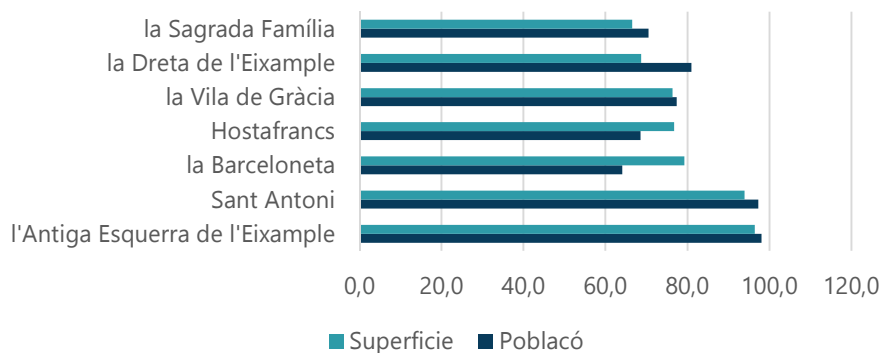
Barris i població en àrees amb una intensitat d'activitats turístiques mitjana

D'acord amb les dades extretes del mapa generat per aquesta diagnosi, **prop de 512.775 persones resideixen en àrees de la ciutat amb una intensitat d'activitats turístiques mitjana**, el que representa al voltant d'un terç de la població total de la ciutat. Pel que fa a la superfície, observem que aquesta àrea cobreix al voltant del 17,5% del total de la ciutat, i s'estén principalment pels barris centrals de l'Eixample i pels barris d'accés a les platges del districte de Sant Martí.

Hi ha **7 barris de la ciutat que tenen més del 60% del seu territori i població en àrees amb aquesta intensitat d'activitats**.

Taula 3. Barris amb més del 60% de la seva superfície i població amb una intensitat d'activitats turístiques mitjana

Barris amb més de 60% de la seva població i superfície amb una intensitat mitjana	Població	% Població	Superfície	% Superfície
l'Antiga Esquerra de l'Eixample	42,391	98.1	1,184,954.1	96.5
Sant Antoni	37,716	97.3	756,125.8	94.0
la Barceloneta	9,783	64.1	897,217.9	79.3
Hostafrancs	11,109	68.6	314,600.0	76.7
la Vila de Gràcia	39,437	77.4	1,009,213.6	76.4
la Dreta de l'Eixample	35,875	81.0	1,456,946.0	68.7
la Sagrada Família	36,752	70.5	692,875.7	66.5
Total	213,063		6,311,933.1	

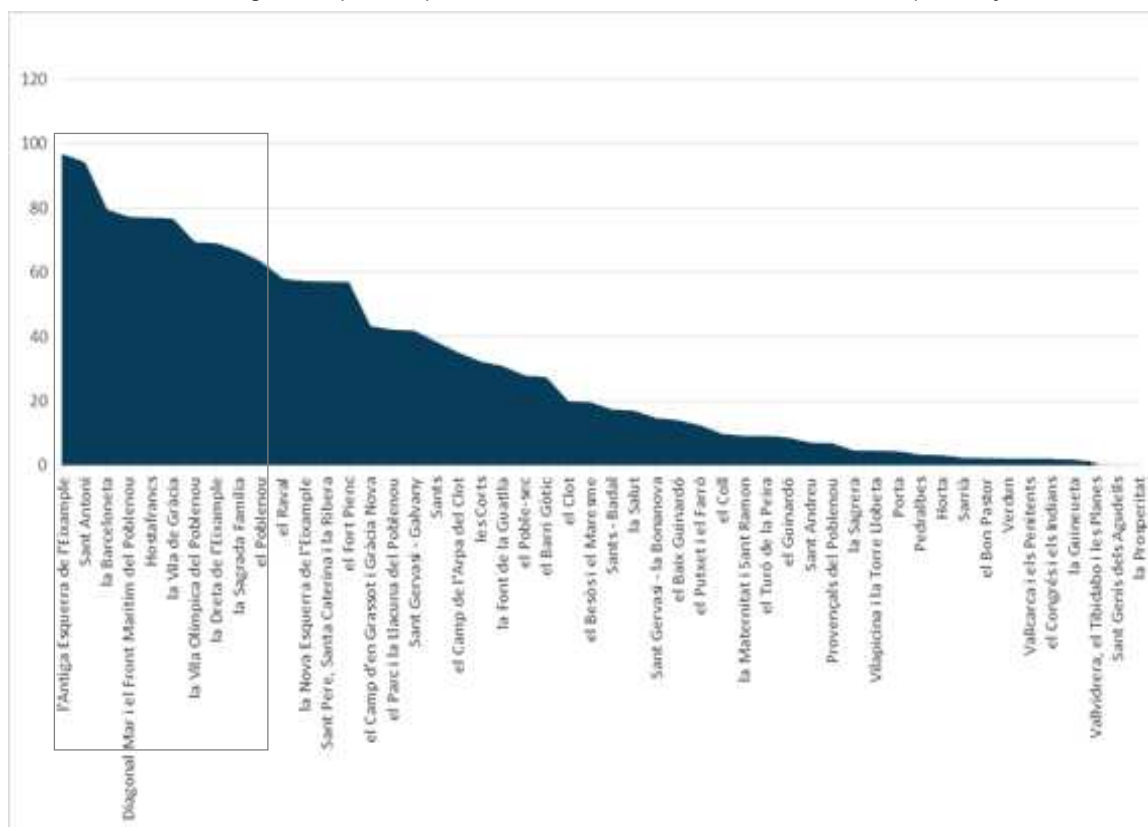


Pel que fa només a la població, trobem que 12 barris en tenen més del 60% de la seva població amb una intensitat d'activitats turístiques mitjana.

Taula 4. Barris amb més del 60% de la seva població amb una intensitat d'activitats turístiques mitjana

Barri	Població amb intensitat mitjana	Població del barri	% Població amb intensitat mitjana
l'Antiga Esquerra de l'Eixample	42,391	43,216	98.1
Sant Antoni	37,716	38,767	97.3
la Dreta de l'Eixample	35,875	44,308	81.0
la Vila de Gràcia	39,437	50,979	77.4
la Vila Olímpica del Poblenou	7,216	9,372	77.0
el Poble-sec	30,327	40,666	74.6
el Fort Pienc	23,617	32,886	71.8
el Raval	34,227	48,396	70.7
la Sagrada Família	36,752	52,122	70.5
Hostafrancs	11,109	16,204	68.6
la Barceloneta	9,783	15,259	64.1
la Nova Esquerra de l'Eixample	35,422	58,893	60.1

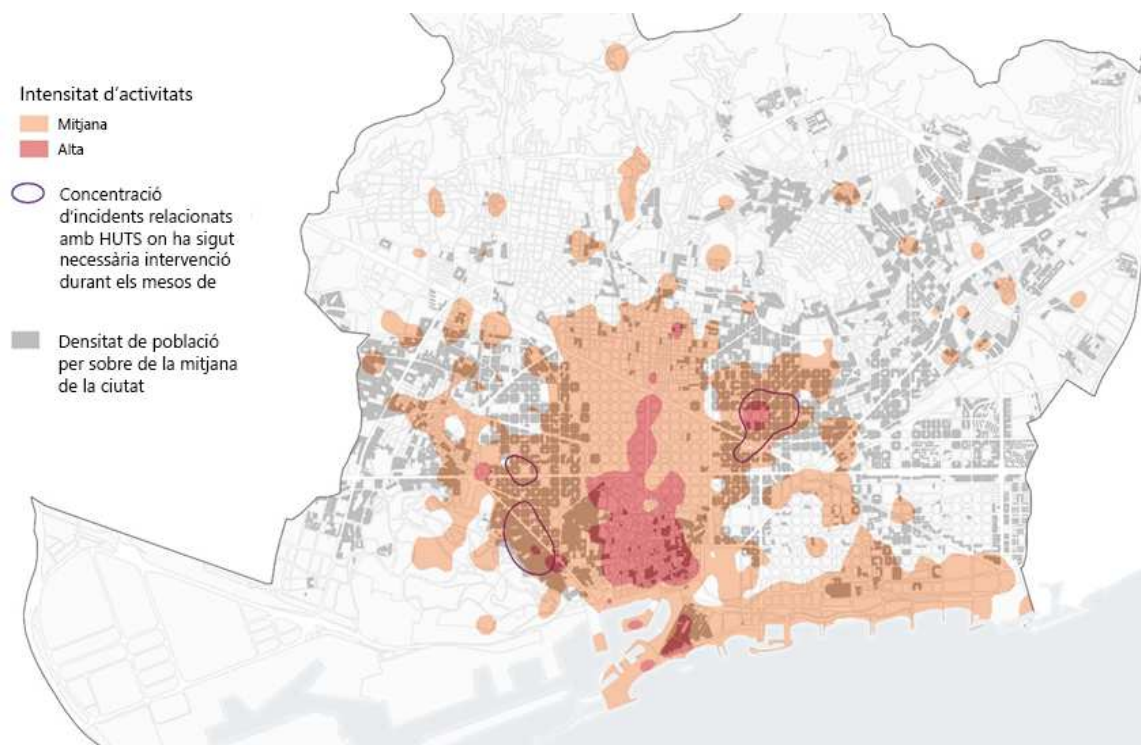
I pel fa a la superfície, hi ha 10 barris amb més del 60% de la seva superfície amb aquesta intensitat d'activitats.

Taula 5. Percentatge de superfície per barri amb una intensitat d'activitats turístiques mitjana

Intervencions dels agents cívics a l'espai públic i incidents relacionats amb HUTs

Els punts de la ciutat on han es van enregistrar més intervencions d'agents cívics durant els mesos de juliol a desembre del 2018 són: La Sagrada Família, el Park Güell, les Fonts Màgiques de Montjuïc i la Barceloneta. Al mapa també podem veure àrees de la ciutat on hi ha hagut una major concentració d'incidentes relacionats amb HUTs (i ha sigut necessària intervenció dels Agents Cívics) durant els mesos de gener a setembre del 2019. Aquestes àrees les trobem zones pròximes a la Sagrada Família, a l'Avinguda Paral·lel (barris de Poble Sec i Sant Antoni) i als voltants de la parada de metro de Rocafort, totes elles, a més a més, amb una densitat de població resident per sobre de la mitjana.

Il·lustració 2. Concentració d'incidents relacionats amb HUTS



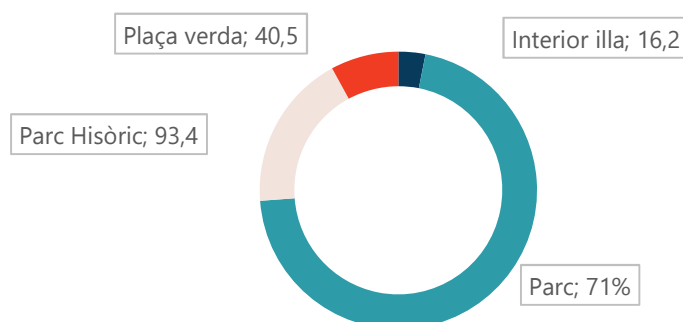
4.2 Afectació als espais verds urbans

Per a l'elaboració d'aquest mapa (veure Annex 6.1.2) s'han fet servir les següents dades:

- Espais verds urbans. Parcs, parcs històrics, interiors d'illa i places verdes (mínim cobertura vegetal >30% i superfície permeable >40%). Barcelona Regional.
- Espais de Gran Afluència de Barcelona. Direcció de Turisme. Ajuntament de Barcelona.

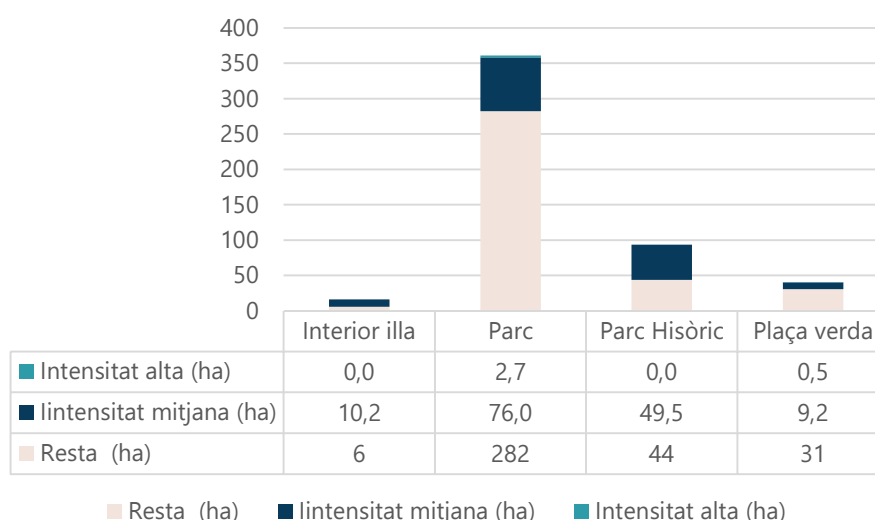
Queden fora d'aquest estudi el Parc Natural de Collserola i les platges de Barcelona.

La ciutat de Barcelona compta amb 330 espais verds urbans que fan un total d'aproximadament 511 ha, les quals, es reparteixen de la següent manera:

Taula 6. Tipologia d'espais verds urbans (ha)

D'acord amb el que observem al Mapa 5.1.2 Afectació als espais verds urbans de la ciutat, les taques amb major intensitat d'activitats turístiques de la ciutat són coincidents amb prop del 30% del total de espais verds, equivalent a aproximadament 144ha. Aquesta primera fotografia ens permet identificar sis espais verds urbans que es troben total o parcialment sota la taca d'activitats turística d'intensitat alta, els quals sumen prop de 3,2 ha i representen un 0,6% del total dels espais verds urbans de la ciutat. Aquestes espais són: Jardins de Rubio i Lluch, Plaça de Gaudí i Parc de Joan Miró, Plaça Vicenç Martorell, Plaça Vila de Madrid i la Plaça de la Sagrada Família.

A la següent taula es recull el nivell d'intensitat per tipologia d'espais verds urbans. Amb aquest gràfic queda evidenciat que prop del 60% dels interiors d'illa es troben afectats, seguit del 50% dels parcs històrics i del 20% dels parcs i places verdes de la ciutat.

Taula 7. Intensitat alta i mitjana per tipologia d'espais verds (ha)

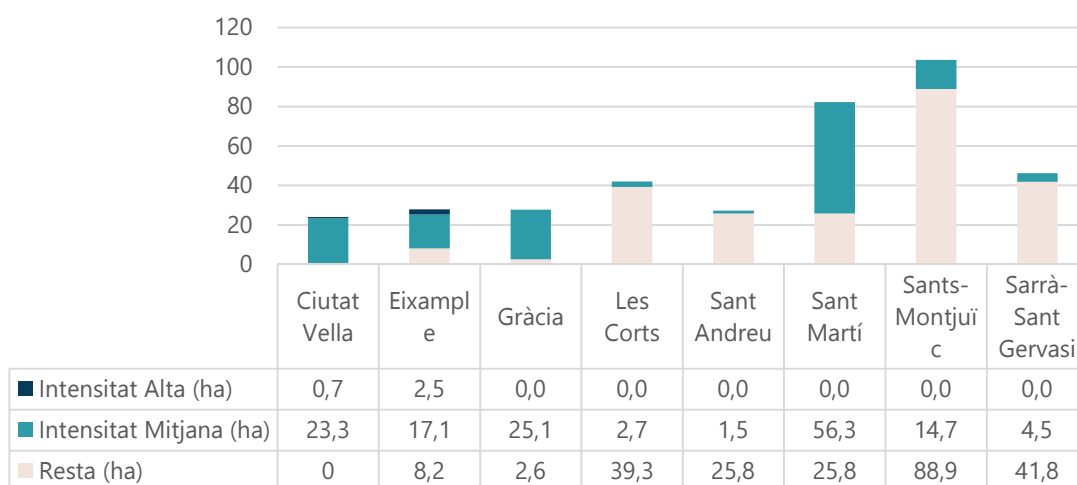
En relació amb els interiors d'illa, el districte de l'Eixample es veu particularment afectat, ja que la majoria d'ells es localitzen en aquest districte. Els interiors d'illa juguen un paper molt important pels serveis socioambientals que ofereixen en aquest part de la ciutat amb pocs espais verds. Aquest districte també presenta el major nombre d'hectàrees de plaça verda afectades, equivalent a aproximadament 3 ha repartides en 5 espais, de les quals destaquem la Plaça de la Sagrada Família, situada en un àmbit d'intensitat d'activitats turístiques alta.

L'afectació als parcs històrics de la ciutat també crida l'atenció. Prop de 50 ha pertanyents a deu parcs històrics són coincidents amb una intensitat mitjana. D'aquests parcs afectats destaquem el Parc de la Ciutadella i el Park Güell, ja que tots dos parcs sumen prop de 36 ha afectades i, a més, es troben ubicats dins àmbits classificats com 'Espais de Gran Afluència' (EGA) per la Direcció de Turisme de l'Ajuntament de Barcelona.

Pel que fa als parcs, observem que prop de 76 ha, pertanyents a 29 parcs, es troben en àrees d'intensitat turística mitjana o alta. D'aquestes hectàrees, el 65% pertanyen a 12 parcs del districte de Sant Martí, la majoria localitzats al voltant del Passeig Marítim. Puntualment destaquem el parc Plaça de Gaudí que es troba, en la seva totalitat, sota una intensitat d'activitats turístiques alta.

Fent una lectura complementària per districte, a la taula següent s'observa que **el districte de Ciutat Vella és el més afectat de la ciutat**, ja que el total d'espais que compleixen el criteri de verd en aquest districte és de 10, dels quals 3 tenen una intensitat alta (Jardins de Rubio i Lluch, Plaça Vicenç Martorell i Plaça Vila de Madrid), i 7 una intensitat mitjana, el que vol dir que **tots els seus espais verds urbans estan afectats**.

Un altre districte particularment afectat és Gràcia, en el qual prop del 90% dels seus espais verds urbans estan dins la taca d'activitats turístiques.

Taula 8. Intensitat alta i mitjana en districtes afectats (ha)*

* El quadre mostra només 8 dels 10 Districtes, ja que Nou Barris i Horta queden fora dels àmbits d'intensitat turística

4.3 Afectació a les xarxes de metro, ferrocarril, bus i TRAM

Per a la generació d'aquest mapa (veure Annex 6.1.3) s'han fet servir les següents dades:

- Línies dels serveis de metro i FGC. Generalitat de Catalunya, 2019.
- Validacions diàries de totes les estacions de metro i FGC. Octubre 2016. FGC i Metro. 2016
- Carrers amb una freqüència de bus i Tram per sobre de la mitjana. Barcelona Regional a partir de dades de TMB, AMB, Barcelona Regional i Gencat. 2018

La superposició del mapa d'intensitat d'activitats turístiques sobre la xarxa del transport públic (metro, ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, bus i tramvia) revela que hi ha **10 estacions de metro que es troben en zones amb una intensitat alta. Dues d'elles són de connexió metropolitana: Plaça Espanya i Plaça Catalunya**, aquesta última amb el nombre de validacions per dia més elevat de la ciutat (al voltant de 10.000). També destaquen les estacions de Sagrada Família i Diagonal amb un nombre de validacions de 35.000 i 60.000 respectivament (tal i com esmentat a la introducció, cal recordar que aquestes xifres es refereixen a una situació anterior a la crisi de la Covid-19; durant la qual la demanda de transport públic – tant per part dels turistes, com per part de la població resident - va baixar un 50% en mitjana) . Pel que fa a la xarxa de bus i TRAM, observem que les línies amb major freqüència de pas afectades són aquelles que donen servei a **la part central de l'Eixample**. Aquest districte també destaca pel nombre de parades

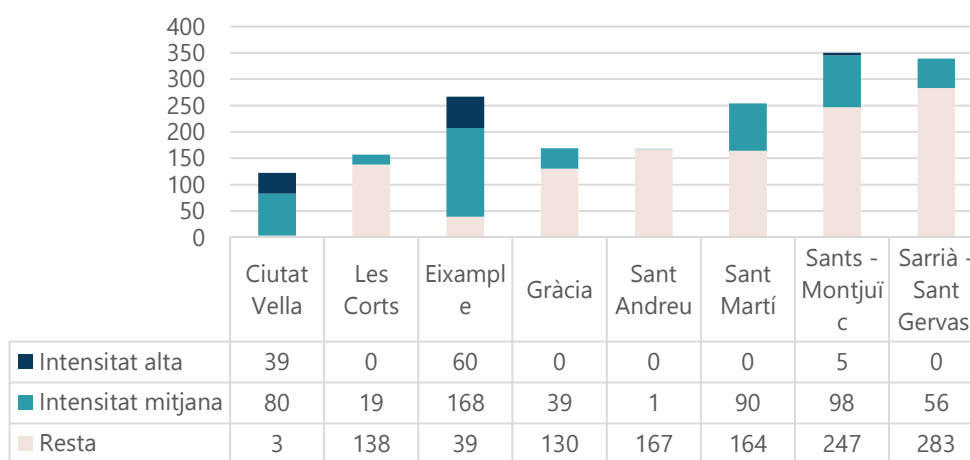
amb intensitat alta (32%), seguit del districte de Ciutat Vella (22%). Aproximadament el 6% del total de les parades de bus de la ciutat tenen aquesta intensitat.

Pel que fa a les àrees amb una intensitat mitjana, són **29 les estacions de metro afectades**.

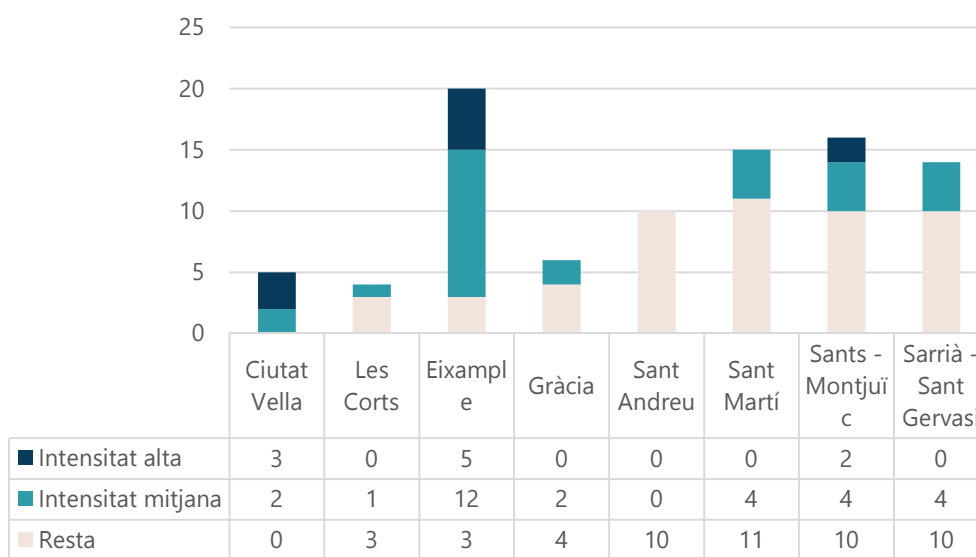
D'aquestes destaquen les estacions de **Provença** (prop de 30.000 validacions per dia), **Hospital Clínic** (prop de 25.000), i **el Clot i les Glòries** (prop de 22.000). Pel que fa a les zones de la ciutat amb una major freqüència de pas de bus i TRAM, els eixos més afectats per aquesta intensitat són l'avinguda **Diagonal, la Gran Via i la Via Augusta**, principalment. Els districtes amb més parades afectades són també l'Eixample i Ciutat Vella amb prop del 60%. Aproximadament **un terç del total de les parades de bus de la ciutat tenen aquesta intensitat**.

Com podem veure a les següents taules, el districte més afectat és el de Ciutat Vella, amb pràcticament totes les seves parades de bus i metro afectades, seguit del districte de l'Eixample amb prop d'un 85% del total de les seves parades de bus i metro afectades.

Taula 9. Nombre de parades de bus amb intensitat d'activitats turístiques alta i mitjana en districtes afectats *



* El quadre mostra només 8 dels 10 Districtes, ja que Nou Barris i Horta queden fora dels àmbits d'intensitat turística

Taula 10. Nombre de parades de metro amb intensitat d'activitats turístiques en districtes afectats*

*El quadre mostra només 8 dels 10 Districtes, ja que Nou Barris i Horta queden fora dels àmbits d'intensitat turística

4.4 Percentatge d'HUTs en àrees amb més intensitat d'activitats turístiques

Les dades que s'han fet servir per a la generació d'aquest mapa (veure Annex 6.1.4) són:

- Percentatge d'HUTs sobre habitatge per illa. Indicador generat per Barcelona Regional a partir de dades actualitzades de l'Aprovació Definitiva del Pla especial urbanístic d'allotjaments turístics (PEUAT) de Barcelona (OB 33/2017)

Tal i com s'ha explicat en la metodologia del mapa d'intensitat d'activitats turístiques, els HUTs ja han estat considerats com a una de les variables ponderades per al càlcul de les àrees d'intensitat d'activitat turística. No obstant això, s'ha fet una superposició del percentatge de HUTs per illa, per tal de generar una visualització de la situació actual que es pugui comparar amb la situació al moment de l'aprovació del PEUAT.

Com es pot observar al mapa, la majoria de les illes on hi ha HUTs tenen un percentatge d'entre 0,1 i 8% respecte del nombre total d'habitatges. En una menor proporció, les illes amb un **percentatge entre el 8 i el 39% estan principalment concertades al barri de la Dreta de l'Eixample**, als entorns de la Plaça Catalunya i del Passeig de Gràcia. Les illes amb un percentatge per sobre del 40% són molt específiques (4 casos) i es troben en el casc antic de la ciutat, el

Passeig de Gràcia i al voltant de la Sagrada Família. Coincideixen amb l'àmbit d'intensitat d'activitat turística elevada –o estan ubicades molt a prop d'aquest–, fet que no resulta sorprenent, i també amb àrees amb una densitat de població resident per sota de la mitjana de la ciutat, emfatitzant el desenvolupament d'usos diferents a l'habitatge en aquestes àrees (veure mapa Annex 6.1.1).

5. Actuacions relacionades

L'Ajuntament de Barcelona porta més de vint-i-cinc anys desplegant programes de promoció i gestió turística. Tot i així, les circumstàncies socioeconòmiques han canviat i els objectius de la ciutat han incorporat nous elements i nous interlocutors que s'han afegit a participar en la definició de l'estratègia de turisme de la ciutat.

En els darrers anys, inicialment dins el marc del *Pla Turisme Barcelona 2020* i actualment en la *Mesura de Govern de Creació de nous imaginaris i continguts per millorar la mobilitat i la sostenibilitat turística* (2020), s'ha posat el focus en l'elaboració d'instruments de gestió per a afavorir la millor relació possible entre l'activitat turística i el territori que l'acull mitjançant els mecanismes següents: garantir el retorn social del turisme al territori, promoure una gestió integrada i construir estratègies diferenciades des del territori. L'objectiu central de la Mesura de Govern és definir un pla d'actuació per als propers anys al voltant de la mobilitat turística, la creació de nous imaginaris turístics i la definició d'escenaris de gestió que contribueixi a administrar els fluxos turístics que rep la ciutat, amb l'objectiu de diversificar-ne l'aportació socioeconòmica, reduir els impactes negatius sobre els espais de gran afluència i contribuir a ampliar l'orgull i el coneixement dels barcelonins i les barcelonines envers la seva pròpia ciutat.

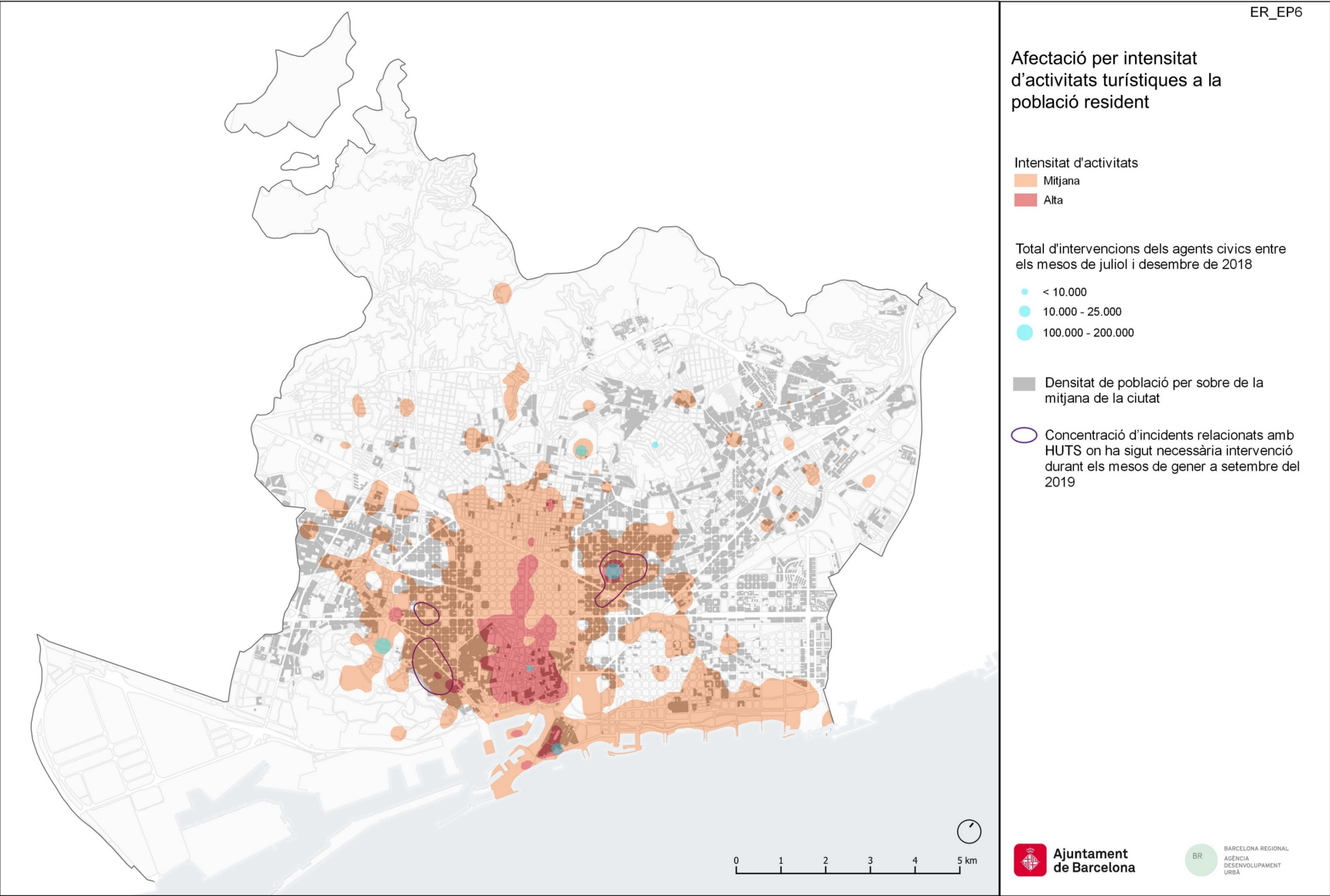
Com s'ha esmentat a la introducció, aquestes transformacions han estat dràsticament interrompudes en el context de la COVID-19 ja que, l'economia del sector s'ha vist àmpliament afectada, amb escenaris de recuperació molt incerts.

El Programa de Resiliència de Barcelona és una oportunitat per conservar la visió a llarg termini de l'activitat turística i impulsar la reactivació del sector en clau metropolitana, avançant cap a una gestió turística integrada que aconsegueixi una distribució socialment més equitativa i respectant criteris mediambientals en el seu desenvolupament. En aquest sentit, l'impuls de mesures com l'ampliació del perímetre turístic real de Barcelona, la gestió específica dels Espais de Gran Afluència de la ciutat, ampliar els imaginaris turístics, maximitzar l'eficiència de la mobilitat turística o continuar minimitzant l'impacte del turisme en el mercat immobiliari i la vida quotidiana de les persones residents a la ciutat, poden resultar clau per l'assoliment d'aquest objectiu. Els reptes que planteja la crisi actual generada per la COVID-19, poden representar una oportunitat sense antecedents per a implementar mesures correctives, re-impulsant un model de turisme més inclusiu i sostenible per les comunitats, l'economia i el medi ambient de la ciutat.

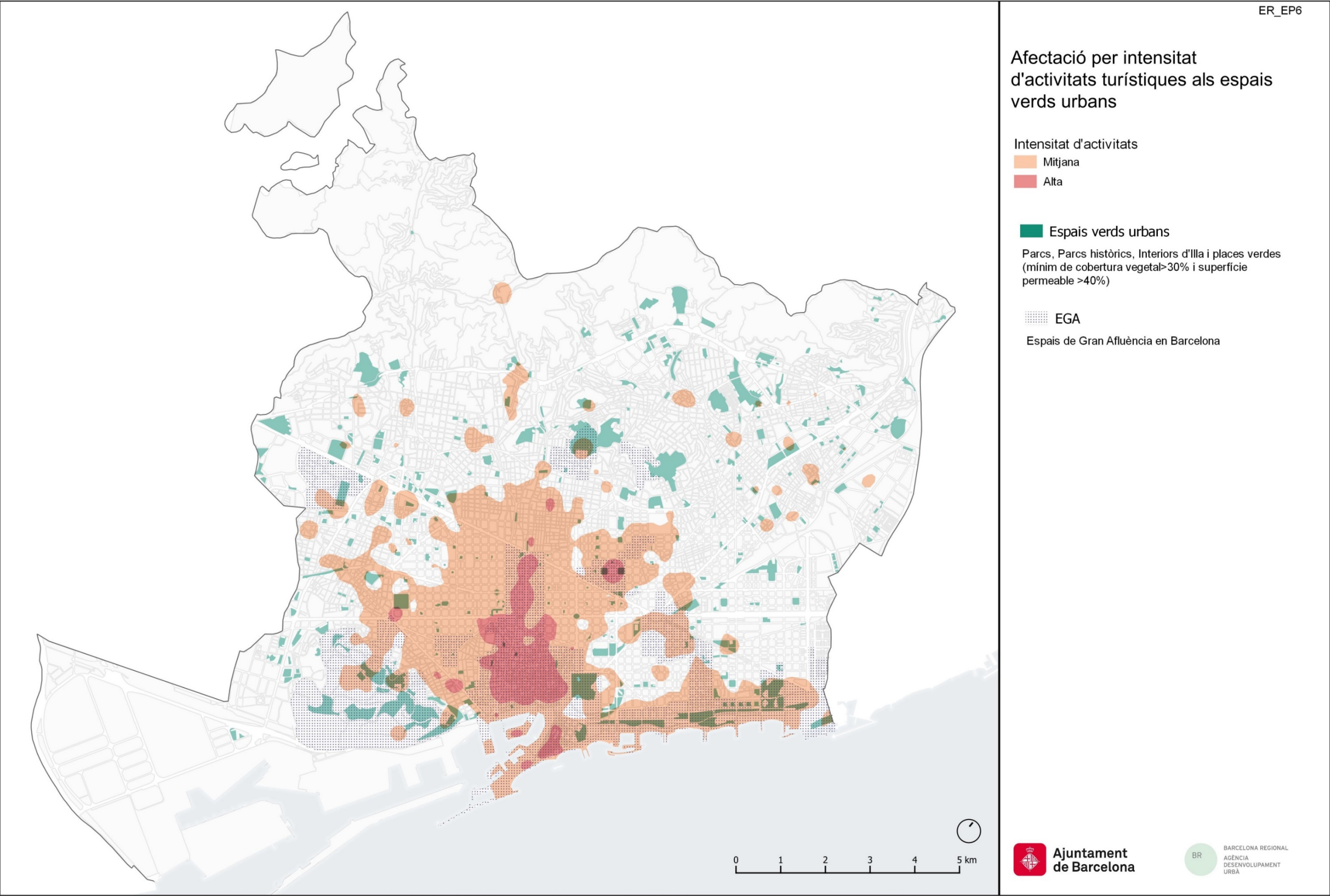
6. Annexos

6.1 Mapes d' afectació per intensitat d'activitats turístiques

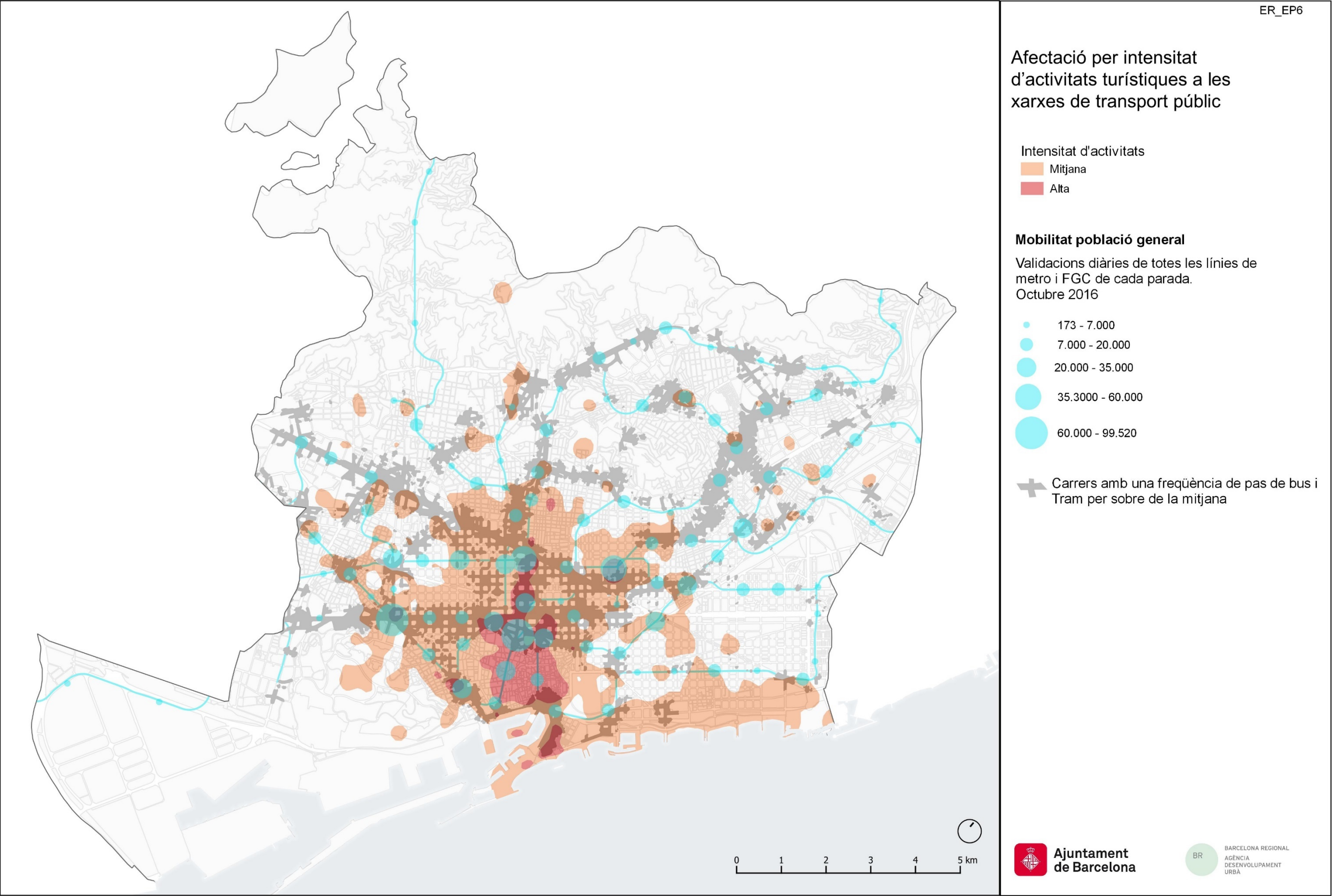
6.1.1 Afectació per intensitat d'activitats turístiques a la població resident



6.1.2 Afectació per intensitat d'activitats turístiques als espais verds urbans



6.1.3 Afectació per intensitat d'activitats turístiques a les xarxes de transport públic



6.1.4 Percentatge d'HUTs per illa en àrees amb més intensitat d'activitats turístiques

